

PB-PP1B-33507
BELGIE(N)-BELGIQUE

HET KIKKERTJE

JE BEESTIGSTE JEUGDBEWEGING

ZOMER 2024

Jaargang 44 - nummer 4 - juni, juli, augustus 2023-2024
Driemaandelijks nationaal tijdschrift van JNM vzw. Afgiftekantoor Gent x - P 308588
ISSN 0772-7895 - V.U.: Veerle Cannoot, Kortrijksepoortstraat 192, 9000 Gent

JNM

Een jeugdbeweging
voor en door jongeren
Spel en plezier
Wild van natuur
Wild voor milieu
Uit verwondering en bezorgdheid
Open voor iedereen
Ongebonden
En een beetje tegendraads

LID WORDEN EN BLIJVEN

We vinden het belangrijk dat iedereen met interesse voor natuur en milieu bij JNM terecht kan. Daarom kan je kiezen uit drie verschillende lidgeldtarieven. Het standaardtarief is 26 euro. Als je JNM wat meer wil steunen, kan je kiezen voor het verhoogd tarief van 32,5 euro. Als je het financieel moeilijker hebt, dan kies je het verlaagd tarief van 5 euro.

Voor steunleden is het standaardtarief 30 euro. Er is ook een verlaagd tarief van 24 euro (je krijgt dan ook een abonnement op de Euglena)

Instellingen, bibliotheken, scholen... kunnen lid worden voor 40 euro (je krijgt een abonnement op Euglena + Kikkertje)

CONTACTEER ONS

Op lokaal niveau zetten honderden vrijwilligers zich in om JNM'ers van 35 afdelingen uren speelplezier te bezorgen. Vul je gemeente in bovenaan op jnm.be en je komt terecht op de contactpagina van je afdeling.

Op nationaal niveau wordt de werking gedragen door het hoofdbestuur. Dat zijn ongeveer 150 vrijwilligers die zich in tien werkgroepen en ploegen inzetten. Je vindt de contactgegevens van het hoofdbestuur op jnm.be/hb.

Het hoofdbestuur en de afdelingen worden ondersteund door acht personeelsleden op het nationaal secretariaat in Gent.

Heb je een administratieve vraag, mail naar: info@jnm.be, of bel 09 223 47 81

WERKTEN MEE AAN DIT NUMMER

Inhoud: Elewout Acke, Eveline van der Steen, Maya Depoortere, Mihiel Soenen

Layout: Stef Mathys

Foto's cover en achtercover:
Pixabay, Jonas Bil

JE BEESTIGSTE JEUGDBEWEGING

**Vlaamse
overheid**

VOORWOORD

Dag ontdekkingsreiziger!

Weer een nieuw Kikkertje in je brievenbus! Eentje waar je weer eindeloos in kan bladeren... tussen superleuke artikeltjes, en tussen tekstjes en nog meer van hetzelfde! Zoveel leuke dingen die je verder op kan vinden, dit is eigenlijk nog maar het begin!

Lees me buiten in het zonnetje, op een leuk bankje! Of binnen als het regent met een zacht dekentje? Geniet van alle leuke dingetjes die je verder nog zal vinden!

En heb je helemaal de kriebel te pakken? Ideaal! Want er staat nog meer voor de deur! Binnenkort vertrekken we allemaal op een superleuk kamp! Ga je samen met Pulav, de sok, op zoek naar zijn vermiste beste vriend, Pilav? Of ga je de wereld rondreizen in 5 dagen? Of ga je het mythische Atlantis bezoeken? Het is allemaal mogelijk!

Een groot avontuur staat op jou te wachten deze vakantie!

Dus spring in dit boekje! Spring in de zomervakantie! En spring nog eens tien keer in het rond van plezier! Ik zal ook meespringen!

Veel leesplezier!

Liefs,
Elke

INHOUDSTAFEL

BL. 6
**HËT KAMPVUUR-
INSTRUMENT**

PIEPERS
BL. 9

**VOUW JE EIGEN
JNM-KIKKER!**

BL. 12

OPERATIE PROPER
BL. 16

BL. 20
VERSCHILLEN

**ZEEARENDEN IN DE
BLANKAERT**

BL. 22

WEDSTRIJD
BL. 24

KAMPEN

BL. 25

HÉT KAMPVUUR- INSTRUMENT

Geschreven door:
Elewout Acke

Het is weer zomer! Tijd om op JNM-kamp te gaan, joepie! En wat mag niet ontbreken aan een zomerkamp (ook al is het niet goed voor het milieu)? Een kampvuur, natuurlijk! 's Avonds even uitblazen rond een vuurtje, lachen met wat die dag is gebeurd, een marshmallow op een stok prikken en in het vuur laten vallen ... en natuurlijk samen liedjes zingen! En wat is dan hét kampvuur-instrument bij uitstek? De gitaar!

Foto: Jonas Bil

Oké, een gitaar, maar waarom? Waarom geen piano? ("Te groot", hoor ik je al zeggen. Juist.) Waarom dan geen fluit of viool? Simpelweg omdat dat melodieuze instrumenten zijn. Dat wil zeggen dat ze gemaakt zijn om melodieën op te spelen. Maar wat hebben we daaraan? We kennen de melodieën van de liedjes die we zingen toch al? Daarom bestaan er ook begeleidende instrumenten. Dat zijn instrumenten die de melodie begeleiden

(ondersteunen), vaak door akkoorden (verschillende noten samen) te spelen. Dat is veel moeilijker op een viool dan op een gitaar. Door akkoorden kun je muziek heel vrolijk aanvoelen, of kun je juist een heel mysterieuze of zelfs droevige sfeer bemerken. Ja, een gitaar kan ook melodieën spelen, maar wordt meestal gebruikt als begeleidend instrument. Het weegt ook niet zoveel als een piano, en is dus gemakkelijk om op de rug mee te nemen.

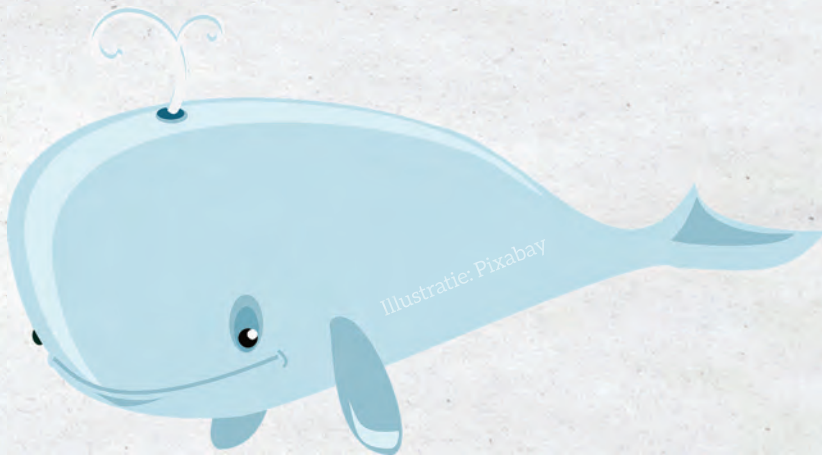
Maar hoe werkt een gitaar nu? Ik zie nergens knopjes!

Gelukkig maar. Muziek komt niet enkel uit boxen, je kan ook zelf muziek maken! Veel mensen spelen een instrument – jij misschien ook? (Ik ook, maar geen gitaar.) Er bestaan veel verschillende soorten instrumenten: blaasinstrumenten (waarin je moet blazen), zoals een trompet; strijkinstrumenten (waarbij je een strijkstok moet gebruiken), zoals een viool; slagwerk (waarop je moet slaan), zoals de drums ... Maar dus ook tokkelinstrumenten (waarop je moet tokkelen met je vingers), zoals de gitaar.

Hoe je er dan klank uit kunt krijgen, is een ander verhaal. Je tokkelt wat en hoort mooie (of lelijke) klanken. Maar hoe werkt dat?

Wel, als je snaren 'aanslaat' (heel lichtjes trekken of duwen – 'tokkelen'), beginnen ze te trillen. Ook het hout van de gitaar trilt mee. Dat zorgt ervoor dat de lucht in de gitaar ook begint te trillen en die trillende lucht stuurt de *trillingen* dan (versterkt) uit het 'klankgat' in het midden van de gitaar. Die trillingen zijn klanken, die we met onze oren kunnen opvangen. Hoe hoog en luid ze zijn, hangt van verschillende factoren af. Ook worden trillingen vaak in de natuur gebruikt, bijvoorbeeld om soortgenoten te waarschuwen voor gevaar. Denk maar aan de walvissen in *Finding Dory* (hier gaan de trillingen door het water in de plaats van door de lucht, wat dus ook kan)!

Je kunt natuurlijk ook elektrische gitaar spelen, dan komt de muziek die je maakt wél uit boxen, maar dat is veel geluidshinder en dus niet goed voor het milieu, de natuur én voor de oren.

Hoe zit een gitaar in elkaar?

Over enkele onderdelen hebben we het al over gehad. Hier nog een overzichtje:

- 1 Snaren: veroorzaken de trillingen
- 2 Klankkast: versterkt de trillingen
- 3 Klankgat: hier komen de trillingen versterkt uit
- 4 Hals: hierop kun je snaren indrukken om verschillende tonen te creëren
- 5 Kop: het einde van de gitaar, waar de snaren aan vasthangen.

Dit zijn de belangrijkste onderdelen. Uiteraard kun je nog veel gedetailleerder kijken naar alle onderdelen en waarvoor ze dienen. Of leer zelf gitaar spelen! Als je graag aan het kampvuur de liedjes wilt begeleiden, kun je gitaarlessen volgen in een muziekschool (of via een leer-het-zelf-boek). Geloof me, muziek spelen is echt geweldig - een ideale milieuvriendelijke hobby! En zeker rond het kampvuur!

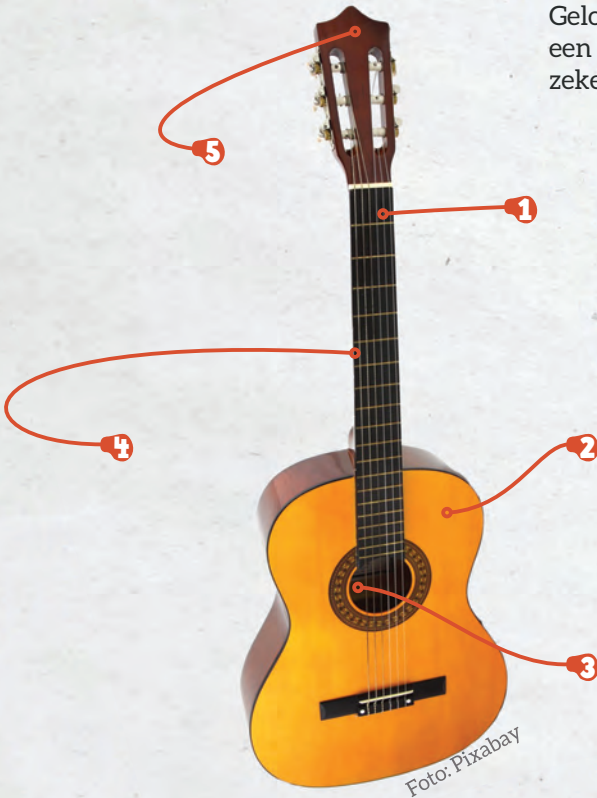

Foto: Pixabay

Geschreven door:
Elewout Acke

PIEPERS

De echte lezers onder jullie zullen zich waarschijnlijk wel nog herinneren dat ik het in het vorige Kikkertje over de 'sparrenpieper' had. Toffe naam voor een nieuwe groep, vind ik, maar laten we eerst eens kijken naar de groepen die al bestaan.

Foto: Herman Blockx via waarnemingen.be

Piepers ... Tja, wat valt daarover te zeggen? Wel, het zijn plezierige jonge JNM'ers met (meestal toch) een hart voor de natuur en voor (modder)poelen. Tot daar mijn 'algemene' beeld. Maar waar ik het echt over wil hebben, zijn de *verschillende* soorten piepers. Ja, jullie zijn onderverdeeld in soorten: waterpiepers, oeverpiepers, graspiepers en boompiepers (en dan natuurlijk de pini's). Ik wil het graag hebben over de kenmerken per soort. Wees gerust; ik stel zal geen lijst opstellen met de positieve en negatieve eigenschappen van elke leeftijdsgroep, maar een artikel over - je raadt het al - vogels!

Alle piepersoorten horen bij de familie Kwikstaarten (*Motacilla*). Die naam zegt al veel: ze bewegen graag en heel 'kwik' met hun staartveren.

Waar leven die piepers?

In strijd met zijn naam, komt de oeverpieper eerder voor aan zout water (rotsachtige kusten) dan aan oevers, waar de waterpieper dan weer graag vertoeft. In de winter althans. 's Zomers blijft deze pieper liever hoog en... droog, maar dat is het meestal toch in de zomer? Goed, hij blijft graag in bergachtig, bosrijk gebied. De graspieper verkiest open landschap (akkers, duinlandschappen...) om in te broeden, maar doordat de landbouw steeds minder plaats laat voor vrije natuur, krijgt ook de graspieper geen mogelijkheden. Daardoor neemt zijn aantal af en is hij een 'kwetsbare' of 'bedreigde' soort. Dan nog de boompieper: die leeft graag in gebieden met weinig vruchtbare grond (zand, verdrogende bossen, ...). Daar kan hij op zijn gemak

insecten verorberen en zijn mooie stem laten horen. Jammer genoeg worden dode bossen enzo tegenwoordig ook snel vernietigd door de mens, dus ook deze soort mag bijna 'bedreigd' genoemd worden.

Wat eten die piepers?

Piepers eten voornamelijk kleine diertjes (ongewervelden). Dat lijkt me tot nu toe het grootste verschil met de andere 'piepers' (jullie, JNM'ers), of zie ik dat verkeerd? Voor mij mag het tijdperk van 'geroosterde wormen met een slakkenslijmdipsausje' alleszins toch nog wat wegblijven ... Naast ongewervelde diertjes eten ze ook soms andere dingen, afhankelijk van waar ze zich bevinden.

Foto: Marboline via Wikimedia Commons

Foto: Jean-Luc Frerotte via waarnemingen.be

En dan natuurlijk het uiterlijk ...

Het algemene beeld van deze vier piepers: een klein vogeltje ongeveer 16 cm) met als basis een grijsbruin verenkleed met verschillende tekeningen en... een 'kwik' staartje. Helemaal de JNM-piepers: gecamoufleerd, heel vrolijk (weliswaar zonder dat met een blijde staart duidelijk te maken), verschillende (modder)tekeningen ...

Hieronder som ik even op hoe elke soort zich van de anderen onderscheidt:

- ◆ **Waterpieper:** (vuil)witte buik, witte streep boven het oog, zwarte streep door het oog en hier en daar nog wat zwarte en witte streepjes.
- ◆ **Oeverpieper:** mosgroener, stevig gebouwd, vagere strepen.
- ◆ **Graspieper:** iets kleiner, opvallende oogring, zeer 'dik' gestrept.
- ◆ **Boompieper:** dikkere snavel dan graspieper, minder 'dikke' strepen, kortere achternagel.

WEET JE:

Deze vier piepersoorten broeden allemaal 1 tot 2 keer per jaar, met ongeveer 5 eitjes per legsel.

Dat zijn uiteraard niet alle kenmerken en ze zijn zeker niet allemaal duidelijk. Je kunt je ook op de roep baseren om ze te herkennen, maar ook daarin is het onderscheid tussen de water- en oeverpieper moeilijk te maken. Ik zou zeggen: trek vooral de natuur in en leer excursie-gewijs je naamgenoten kennen! Veel plezier!

Sorry, pini's, dat het artikel niet over jullie gaat ... Maar om jullie tevreden te stellen, heb ik eens in wat woordenboeken gekeken en weet je wat ik vond? "Pinus" is Latijn voor "pijnboom" en "πίνος" (pinos) is Grieks voor "vuil". Zou "pini"- naast het feit dat het natuurlijk een samentrekking is van "pieper" en "ini" - dan nog een onderliggende betekenis hebben?

Foto: Louis Cuylaerts via waarnemingen.be

KIKKER van ORIGAMI

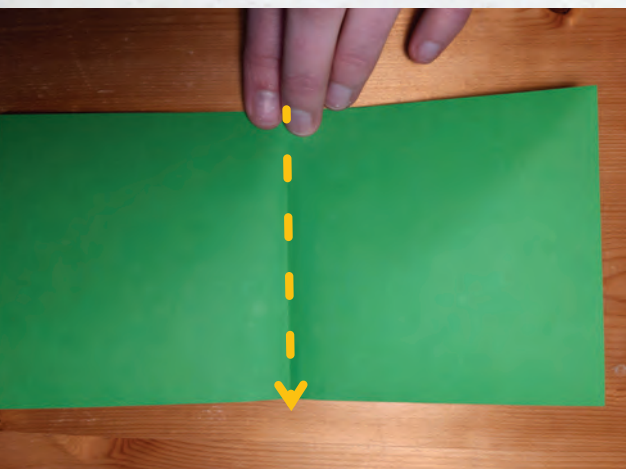
VOUW JE EIGEN JNM-KIKKER

door: **Eveline van der Steen**

Zoals je weet staat er in het JNM-logo een kikker. Het is zelfs een heel speciale kikker, een boomkikker! Hieronder vind je hoe je zelf zo een coole kikker kan vouwen van papier, in maar 10 stappen. Het enige dat je nodig hebt is een vierkant blad papier. Leg dit dus al even klaar. Het is ook belangrijk dat je alle plooiën steeds heel goed aandrukt, dan krijg je zeker een prachtige kikker!

Step 1

Neem de bovenste rand van het papier vast en plooi deze naar beneden, zodat je het papier dubbelvouwt. Je hebt nu een rechthoek.

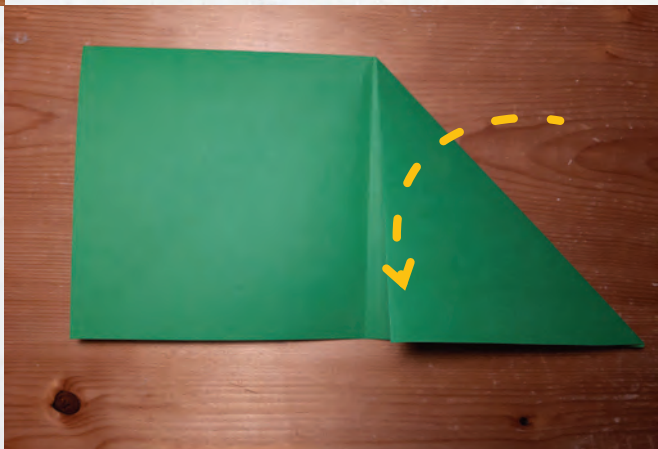
Step 2

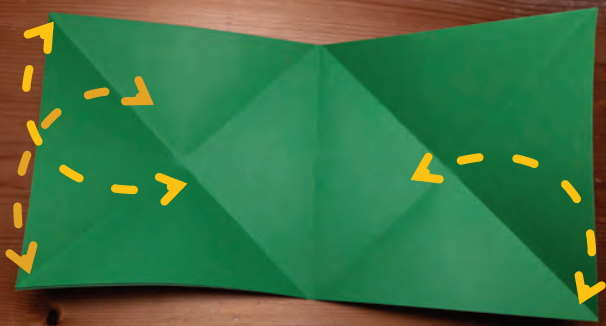
Vouw de linkerkant van deze rechthoek naar de rechterkant. Doe deze vouw terug open, zodat je een rechthoek hebt met een verticale plooi in het midden.

Step 3

Neem een hoek van je papier en vouw die dubbel, zoals op de foto. Doe deze vouw ook terug open.

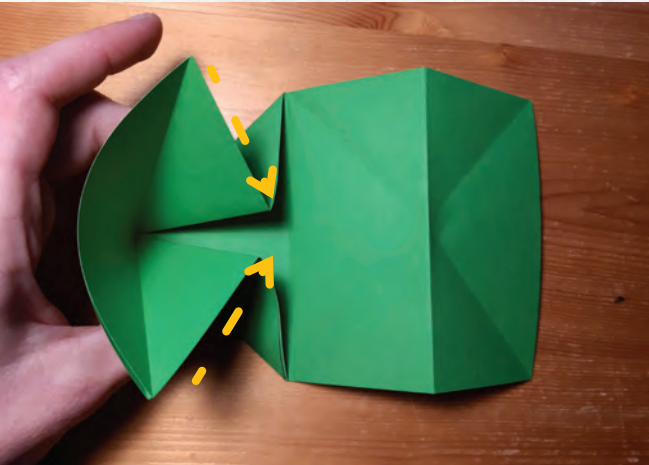

Herhaal deze stap voor de drie andere hoeken. Het resultaat is nu een rechthoek, verdeeld in 2 vierkanten met een kruis in. Dat ziet er zo uit:

Step 4

Draai de rechthoek om, zodat de kant die tegen de tafel lag nu naar jou toe ligt. Neem dan de linkerkant van het papier en vouw die naar het midden toe. Open deze vouw opnieuw en doe hetzelfde voor de rechterkant. Hierna mag je de rechthoek terug omdraaien, zodat de kant die eerst tegen de tafel lag daar opnieuw ligt.

Step 5

Breng de boven-, onder- en zijkant van het linkse vierkant tegelijk naar het midden van de rechthoek toe, zoals je ziet op de foto.

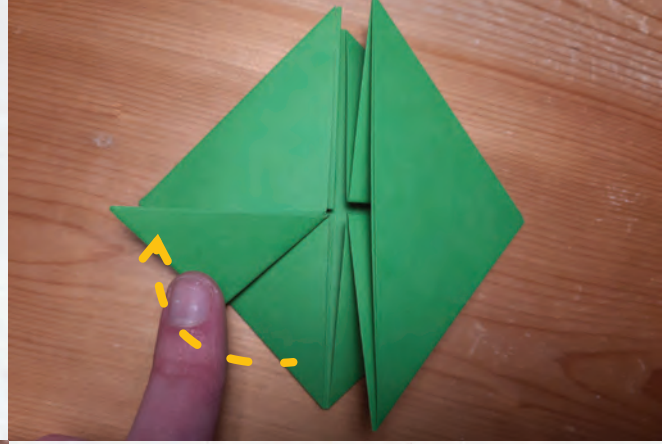
Doe dit opnieuw voor het andere vierkant. Dit is het resultaat:

Je bent goed bezig, de moeilijkste stap is nu achter de rug!

Step 6

Neem het linkerhoekje aan de onderkant van het papier vast en plooi het om naar links.

Vouw daarna dit hoekje terug tot in de helft, zoals op de foto. Herhaal deze stap voor de andere drie hoeken. Dit worden de pootjes van je kikker!

Step 7

Nu gaan we het lichaam vouwen. Draai je papier hiervoor eerst om, zodat de kant die op de tafel lag naar jou toe komt te liggen. Daarna pak je de onderste hoek vast en plooi je die naar rechtsboven, tot aan het midden van de kikker. Vouw hierna ook de bovenste hoek naar dezelfde plaats.

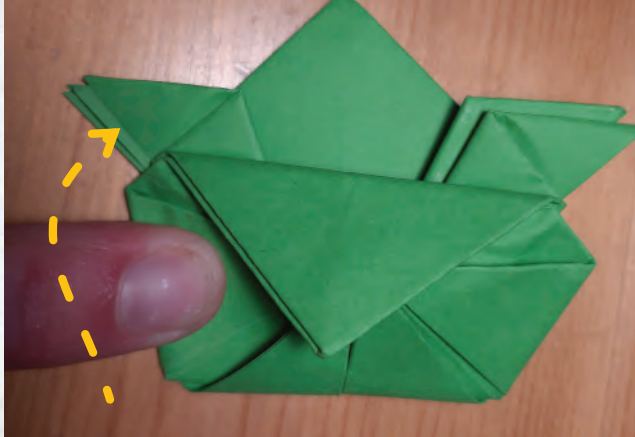

Step 8

Neem de rechterkant van de kikker vast en vouw hem richting het midden. Vouw niet te ver, zodat je het papier niet scheurt!

Step 9

Draai nu je kikker op zijn rug en plooi hem volledig dubbel.

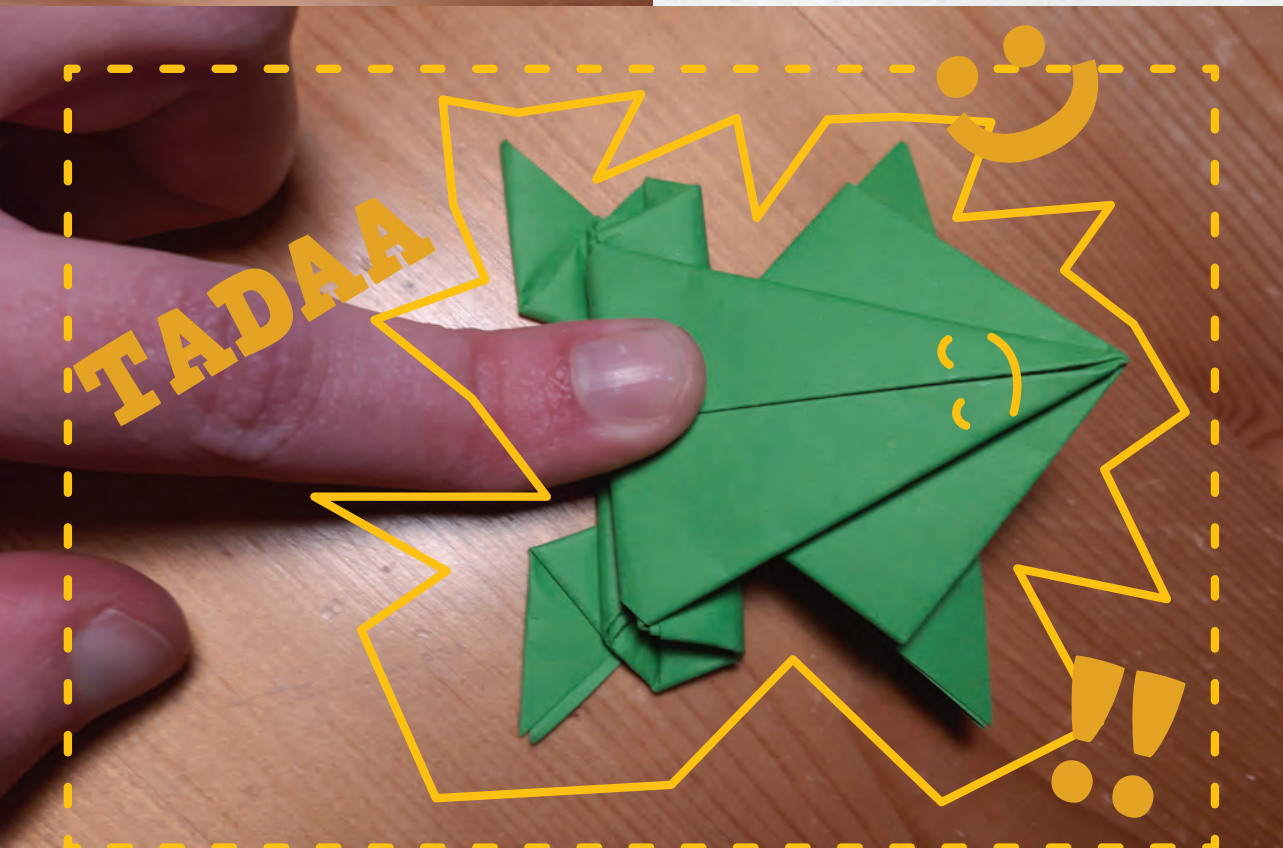

Step 10

Vouw de helft van de kikker die bovenaan ligt nog eens dubbel. Zet de kikker op zijn pootjes, versier hem of kleur hem in zoals je zelf graag wil en je bent klaar!

Als je nu met een vinger op de achterkant van de kikker drukt (waar de dubbele vouw zit) en loslaat, kan je kikker zelfs springen!

Veel plezier ermee!

OPERATIE PROPER

SAMEN TEGEN ZWERFVUIL!

Geschreven door:
Eveline van der Steen

JNM Midden-Brabant neemt dit jaar deel aan Operatie Proper, een actie waarmee ze zich een heel jaar lang inzetten tegen zwerfvuil. Ze gaan bijvoorbeeld regelmatig zelf zwerfvuil opruimen. Daarnaast leren ze hoe afval correct te sorteren en hoe ze kunnen vermijden dat er ergens afval achtergelaten wordt. Floris, Mats en Ruben, 3 piepers van Midden-Brabant, vertellen jullie er meer over!

Wat is Operatie Proper precies en waarom doen jullie daaraan mee?

Ruben: Dat is een actie om de natuur proper te houden.

Floris: We willen de wereld zo proper mogelijk hebben, want dat is beter voor de natuur en voor de dieren. Nu is de wereld zo vuil dat heel veel dieren daaraan doodgaan, ook in de zee. Ik wil dat er zo weinig mogelijk dieren doodgaan.

Mats: Ik vind dat je eraan moet werken om de natuur altijd proper te houden door alle vuiligheid eruit te halen en zo weinig mogelijk vuiligheid in de natuur te smijten.

Hebben jullie al veel afval gevonden?

Iedereen: Ja!

Mats: Deze ochtend nog. Het lag op een bank vlak naast de vuilbak, vol met allemaal Cola- en Fantablikjes. Op 5 meter van een vuilbak!

Wat hebben jullie al het meeste gevonden?

Floris: Blikjes.

Vind je het leuk om mee te doen met Operatie Proper?

Iedereen: Ja!

Mats: En eigenlijk ook niet want dat is soms een beetje vies.

Floris: Maar het is wel goed en leuk dat je weet dat je iets voor de natuur doet.

Hoe kunnen we het beste vermijden dat er ergens afval achtergelaten wordt?

Floris: Door statiegeld. Dan krijg je geld als je een blikje inlevert en dan gooien mensen dat niet weg.

Ruben: Door zelf een zakje om je afval in te doen mee te nemen van thuis als je gaat wandelen. Dat zakje moet dan aangepast zijn aan de hoeveelheid afval, dus geen heel klein zakje voor een hele hoop papiertjes.

Mats: En dat kan je dan thuis in de vuilbak gooien.

Wat zou je willen zeggen aan mensen die hun afval op de grond gooien?

Floris: Stop, doe het niet!

Ruben: Denk aan de natuur!

Mats: Er zijn veel mensen die hun afval in de natuur gooien, zorg dat jij bij de mensen bent die dat niet doen.

Floris: Kijk eens goed naar de natuur hoe mooi dat is. Als jij daar een blikje ingooit, heb je onmiddellijk een stuk natuur onder het vuil en dan is dat niet meer mooi.

Zijn er nog dingen die jullie graag willen zeggen aan andere piepers van de JNM?

Mats: Als je wilt meedoen, dan kun je!

Ruben: Ik zou het leuk vinden als iedereen meedoet. Dan weet ik dat er veel mensen zijn die de natuur toch mooi vinden en hun best doen de natuur proper te houden.

WIST-JE-DAT...

... het klokkenhuis van een **appel** vergaat in 2 weken, maar dat een **bananenschil** er soms wel 3 jaar over doet om te vergaan? Dat komt omdat bananen uit verre landen komen. Hier, in onze bodem, zitten dus geen bacteriën die bananenschillen kunnen afbreken.

... plastic **nooit** volledig vergaat? Het breekt alleen in heeeel kleine stukjes die we **microplastics** noemen. Sommige zie je zelfs niet meer met het blote oog, maar ze zijn wel schadelijk voor dieren en de natuur.

... door je afval juist te **sorteren** de stoffen in je afval vaak **gerecycleerd** kunnen worden? Dat betekent dat ze opnieuw gebruikt kunnen worden om nieuwe dingen van te maken. Je afval goed sorteren is dus de boodschap!

... je natuurlijk ook afval kan **verminderen** door bv. koekjes zonder papiertje te kopen? Die kan je dan in een doosje steken dat je heel vaak **opnieuw** kan gebruiken. Ook een drinkbus gebruiken in plaats van een wegwerpflles of blikje is een goed idee!

KAN JIJ DE 10 VERSCHILLEN TUSSEN DEZE TWEE FOTO'S VAN HARDWERKENDE BWG'ERS VINDEN?

Door:
Maya Depoortere

ZEEARENDEN

Geschreven door:

IN DE

Mihiel Soenen

BLANKAART

In de lente is ons land een nieuwtje rijker geworden. Voor het eerst in België kreeg een koppel zeearenden kuikens. De ouders, Paul en Betty, waren al sinds de winter een nest aan het bouwen maar nu hebben ze dus ook succesvol twee eieren uitbroed. De kuikentjes worden grootgebracht in het natuurgebied De Blankaart in West-Vlaanderen.

Foto: Yu Moskalenko via Wikimedia Commons

Op het moment van schrijven, zijn de jongen amper twee weken oud en hebben ze allebei een naam gekregen; Gloria en Guido. Wanneer jullie dit lezen zullen Gloria en Guido al een paar weekjes ouder zijn en al flink gegroeid. Eens volgroeid, behoren ze tot de imposantste vogels van Europa, want een volwassen zeearend heeft een spanwijdte van wel 2,30m. Door zijn

grote, stevige lijf zegt men wel eens dat de zeearend te vergelijken valt met een vliegende deur. Enorm indrukwekkend dus. Wanneer een zeearend voorbijvliegt, valt de witte wigvormige staart goed op. Als je de kans krijgt om ze te bekijken eens ze stil zitten, dan valt de grote, sterke, scherpe en gele bek op.

Zeearenden leven, zoals de naam doet vermoeden, vaak bij veel water, maar niet enkel aan de zee. In onze contreien zijn ze meer fan van grote meren, plassen en gebieden vol water. In dat water zit namelijk één van hun favoriete maaltijden, een grote lekkere vis. Daar jagen ze op door net boven het water te zweven, op het juiste moment hun poten uit te strekken en een vis te grijpen. Om deze daarna rustig op te peuzelen op een rustige plek. Naast vis houden zeearenden ook van andere diertjes, zoals eenden, ganzen, steltlopers en soms eens een haas. Behalve water hebben zeearenden ook grote stevige bomen nodig om hun groot en zwaar nest in te kunnen bouwen.

dus al langer een ideaal broedbiotoop gevonden en breidt de populatie zich enkel maar meer uit. Iets dat we ook zien bij de Europese populatie. Sinds het begin van deze eeuw worden er, dankzij de Natura 2000-maatregelen, heel wat goede gebieden voor de zeearend beschermd en is de populatie zich aan het versterken. Al zijn er ook nog steeds

bedreigingen (bv. verstoring, verdroging, windmolens en vergiftiging van vissen) voor een zeearend. Nu er een eerste broedend paar zeearenden is in België is het spannend wat de toekomst brengt. Blijven Paul en Betty vaste bewoners van De Blankaart? Een nest wordt vaak verschillende jaren op een rij gebruikt. Wat zullen Guido en Gloria doen? Waar gaan ze naartoe? Komen er nog meer broedende zeearenden in België? Een spannende tijd komt er dus aan en hopelijk blijft het niet bij dit ene broedend paar.

In Nederland broedden er al een 14-tal paartjes, de eerste waren er al in 2006. Bij onze noorderburen hebben de zeearenden

Foto: Finn Rindahl via Wikimedia Commons

WEDSTRIJD!

Geschreven door:
Elewout Acke

Als je onderstaande vragen hebt opgelost, kun je de oplossing onderaan invullen. Als je de oplossing hebt, zoek hier dan iets over op en stuur het raarste/coolste weetje over dit dier (samen met zijn naam, natuurlijk) naar veerle@jnm.be!

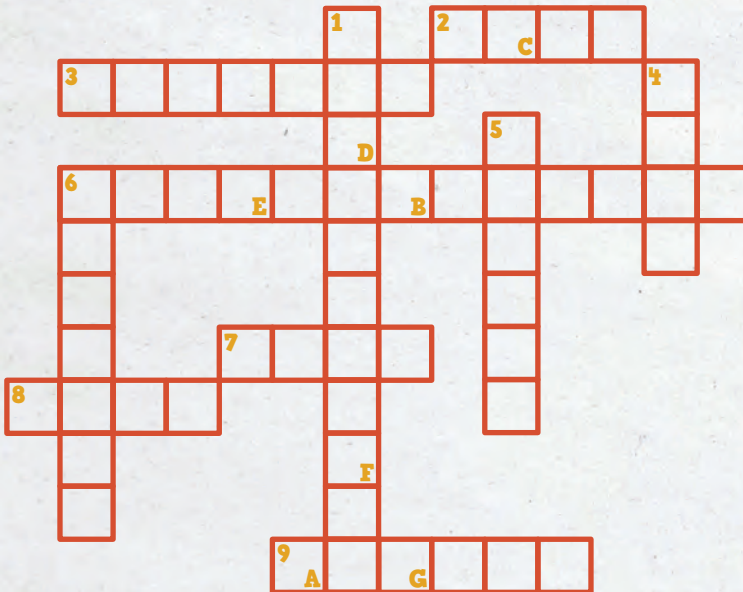
In het volgende Kikkertje kan je zien of jij bij de winnaars bent. De 5 winnende inzendingen krijgen daarna een zoekkaart in de bus!

Horizontaal

- 2 ...-pieper, heeft een kortere achternagel
- 3 Synoniem voor 'leefgebied' (vind je niet in het artikel)
- 6 Insecten, spinnen, wormen, mosselen, pissebedden...
- 7 ...staarten, de familie van de piepers
- 8 Als je net geen ini bent, ben je een...
- 9 "πίσος" is een ... woord

Verticaal

- 1 Deze pieper vertoeft graag aan oevers
- 4 Synoniem voor de vertaling van "πίσος"
- 5 Telkens met ongeveer 5 eitjes
- 6 Dit heeft een graspieper rond zijn ogen

OPLOSSING:

A B C D E

F G E F E B

WAT IS ER
BETER
DAN EEN **ZOMER**

VOL
 KAMPEN?

NIETS!

SCHRIJF JE SNEL IN VOOR ÉÉN VAN ONZE SUPERTOFFE KAMPEN!

● **WIL JIJ SAMEN MET SOK PULAV OP ZOEK
NAAR ZIJN BESTE SOKVRIEND, PILAV?**

● **OF WIL JE DE WERELD RONDREIZEN IN 5
DAGEN? VAN KLEURRIJKE MARKTEN IN
MARRAKESH, DE BETOVERENDE MYSTERIES
VAN DE AZIATISCHE JUNGLE, TOT IN DE
KLEURRIJKE NATUUR IN TIENEN?**

● **EN NOG VEEL MEER
ANDERE LEUKE KAMPEN:**

JNM WINKEL

JNM-kaartspel

Dit supercool kaartenspel heeft tekeningen van de Belgische fauna en flora en is helemaal zelf gemaakt door JNM'ers! Zo kun je op kamp samen met je vriendjes op elk moment deze kaarten naar boven halen om een leuk spelletje te spelen.

JNM-kaartspel - 4 euro

Bedrukking op de rug:

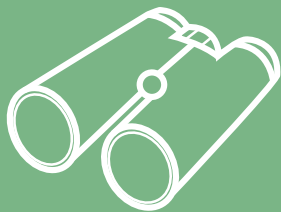

JNM Kinder T-Shirt - Groen, **!ACTIE!** - 10,20 euro

JNM-kinder-T-Shirt - Groen, **!ACTIE!**

Nu je bijna op kamp vertrekt is zo een megacool JNM-T-shirt toch echt niet te missen in jouw bagage? Dit T-shirt is zelfs een beetje goedkoper, zo betaal je hiervoor maar €10,20 in plaats van €12! Maak dus al die coole kampfoto's helemaal compleet met ons enig echt JNM-textiel.

EL

www.jnm.be

Kite Compact

De kampenzomer is natuurlijk het beste moment om bij te leren over de natuur. Niets is interessanter dan al de beestjes die je dagelijks in de lucht ziet rondvliegen, toch? Met deze verrekijker kun je al die beestjes van nog dichterbij bekijken en zo onmiddellijk zien welke soort er boven jouw hoofd vliegt. Deze verrekijker is compact, wat betekent dat je hem makkelijk kun meenemen op al je dagtochten. Ook is hij echte topkwaliteit! Zo heb je er dus nog vele jaren plezier mee.

Kite Compact - 195 euro

Rubyttech Flashlight - Kaki-Groen

Een niet te missen gadget voor op kamp is toch echt wel een zaklamp! Zorg dat je tijdens het nachtspel nooit verliest met deze geweldige miri-zaklamp. Door de ingebouwde zonnepanelen en de draaihendel kun je jouw zaklamp altijd opladen, zelf als je zonder stroom zit, Perfect voor op kamp dus!

Rubyttech Flashlight - Kaki-Groen - 7,25 euro

VEEL PLEZIER OP KAMP!

**JEUGD
BOND** VOOR
**NATUUR
EN MILIEU**

JNM
DE BEEFTIGSTE JEUGDBEWEGING

**JNM WINKEL
KORTRIJKSEPOORTSTRAAT 192
9000 GENT**

**DINSDAG TOT DONDERDAG
OPEN VAN 14U TOT 18U**

**GESLOTEN OP MAANDAG,
VRIJDAG, ZATERDAG EN
OP ZON- EN FEESTDAGEN**

**EERSTE ZATERDAG VAN DE MAAND
OPEN VAN 10U TOT 18U**